

SATSNING PÅ **GOLVEKONOMI** I GÖTEBORG

Den nya tekniken för golvrening, med UV-härdning på plats, har börjat användas av Göteborgs Stad. Man har testat på såväl gummi- som linoleum- och plastgolv. Ännu har det inte gått så lång tid sedan golven renoverades med den här metoden, som mest två år, men hittills ser det lovande ut. Och pengar sparar man.

Gamla golv kan bli fula och svårsköta, vilket inte är lätt att bortse ifrån. Om man ändå gör det drabbas man av den dåliga ekonomi som är en följd av dåliga golv. Städning och underhåll drar till sist stora kostnader. Tung städning är heller inte bara en ergonomisk riskfaktor som städpersonalen får känna på. Tung städning är också ineffektiv och ger ett dåligt städresultat. Och svårsköta golv kräver återkommande insatser av golvvård, ofta med polish som med vissa intervall måste avlägsnas och förnyas. Nu börjar det kosta alltför mycket och då tittar man på utvägen att helt enkelt riva ut golvet och lägga ett nytt.

Helt enkelt är det emellertid inte. Det gamla golvet ska rivas ut. Undergolvet ska förberedas med nytt spackel. Det tar tid. Golvlister behöver bytas. Kostnaderna ser nu inte så uppmuntrande ut för golvbyte heller.

GÖTEBORGS STAD SATSAR PÅ GOLVRENOVERING

Ställda inför denna tekniska och ekonomiska realitet fick man i

Göteborg en annan tanke – om golven kunde renoveras till nästan nyskick skulle man kunna hålla skötselkostnaderna låga utan att behöva investera i ny golvbeläggning.

I Göteborgs Stad har man därför börjat prova möjligheten att renovera golv med ny teknik. Målsättningen är att få snygga, tåliga och lättsköta golv samtidigt som man ger de gamla golven mer än tio års nytt liv. Det handlar främst om skollokaler där det finns gamla golv av linoleum, plast och gummi. Den nya tekniken har nu provats för alla dessa material. En viktig förutsättning är att behandlingen måste vara godkänd för arbetsmiljö, inomhusmiljö och global miljö enligt de krav som ställs av *Byggsvarubedömningen*.

GÖRS MED UV-HÄRDNING PÅ PLATS

Den nya teknik som provas, baseras på att golven efter noggrann rengöring från smuts och gamla golvvårdskemikalier får en ny ytbeläggning liknande den som fabriksnya golv har.

Ytbeläggningen som används i Göteborg kommer från *UVElite* i Bohuslän. Beläggningen är en vattenburen lack, som efter torkning härdas med UV-ljus från ett portabelt aggregat. I princip är det samma slags beläggning som man ger linoleum och plastgolv vid tillverkning i fabrik. Vid renovering, som i Göteborg, får golven ett skikt av liknande kvalitet och utseende men mer än dubbelt så tjockt.

Produkten ifråga klarar utan problem Byggsvarubedömningens krav ifråga om miljö och hälsa. Det är en enkomponentsprodukt, och behöver alltså inte blandas med kemiskt aktiva härdare för att ge slitstark yta. Att den dessutom är *Svanenmärkt* stärker förtroendet.

SNABBAST PÅ PLAST

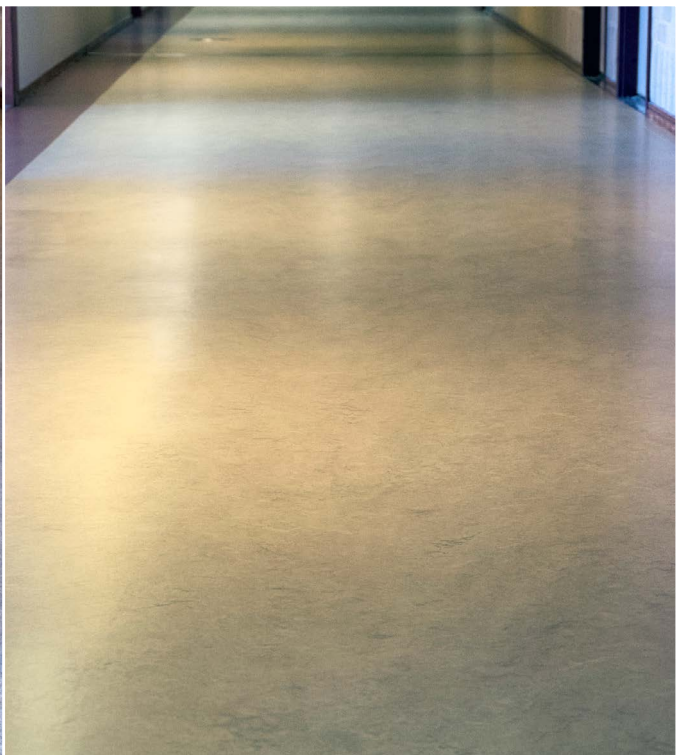
Det förberedande rengöringsarbetet är i princip detsamma som vid periodisk golvvård, då smuts och eventuell polish noggrant ska avlägsnas. När golven är rena och torra kan de grundbehandlas, vilket är lättare för plast och gummi än för

linoleum som är mer poröst och kräver längre torktider. Därefter kan golven lackas en eller två gånger med roller.

Slutligen går man över golven med ultraviolett ljus, UV-ljus, och då får de omedelbart full styrka, tålighet och en smutsavvisande yta. I Göteborg har förberedande rengöring ibland kunnat göras av den reguljära städorganisationen. I huvuddelen av projekten har arbetet utförts av Dan Holmgren i företaget *Golvvårdskonsulten*, med erfarenhet av avancerad golvvårdsteknik. En betydande mängd framgångsrika renoveringsarbeten har också utförts av *Ångtvättbilen* i Göteborg med omnejd.

SER LOVANDE UT

Tekniken är som sagt ny och då kan man inte ha 20 års erfarenhet att referera till. Istället lutar man på att en yta som får en lång tids garanti när det gäller nya golv, också ska hålla bra när den återskapas i mer än dubbel tjocklek på gamla rengjorda golvbeläggningar.

Så här stor skillnad gjorde renoveringen – samma golv före och efter.

”VI SKA ÅTERKOMMA MED ERFARENHETER EFTER LÄNGRE TID, MEN VILL INTE UNDANHÅLLA INFORMATIONEN ATT DET FINNS NY TEKNIK SOM KAN GE VÄSENTLIGT BÄTTRE EKONOMI FÖR FASTIGHETER MED GAMLA GOLV.”

I Göteborg kan man se tillbaka på mer än två år av fungerande renoveringsobjekt men övervakar noga hur de olika golven och golvmaterialen klarar sig efter renovering. Det måste ju gå åtminstone en vinter, helst fler, innan man kan räkna hem vinsten av den nya satsningen. Redan är det flera tusen kvadratmeter linoleum och plastgolv som ingår i försöksserien. De preliminära resultaten gör att det finns många som önskar ett utvidgat program.

HAR TESTAT PÅ GUMMIGOLV

Äldsta provyta är ett gummigolv från 1970-talet som inte såg så bra ut och som var tungt att sköta. Efter behandling har det nu gått två vintrar. Golvet ligger i entrén i markplanet på en grundskola. Städpersonalen uppskattar den lägre friktionen mellan golv och mopp. Alla ser det bättre städresultatet som också kan bekräftas med mätning av ATP före och efter städning.

HAR TESTAT PÅ LINOLEUMGOLV

Bland de renoverade golven finns typiska lokaler i skola och förskola representerade. Några golv har varit i så dåligt skick och illa skadade att de har behövt mindre reparationer. Golvvårdskonsulten har teknik även för det.

Några av de här linoleumgolven ligger i lokaler som med stor sannolikhet kommer att rivas inom ett fåtal år. Den ekonomiska vinsten av att slippa byta golv i det låget framstår ganska tydligt. Att ändå ha hygieniska, lättskötta golv som ser bra ut även under de sista åren, har stort värde för berörda lärare och elever liksom naturligtvis för städare.

FÖR PLASTGOLV FINNS REDAN GODA ERFARENHETER

Plastgolv går snabbast och lättast att få rena och torra inför beläggning. Kostnaden för renovering blir därför mest gynnsam för plastgolv och renoveringen

kan utföras inom ett dygn. För plastgolv finns goda erfarenheter även på många orter utanför Göteborg. I Uppsala har en skola haft UVElite i hårt belastade klassrum under mer än tre läsår. Golven där ser bra ut så förväntningarna är stora i Göteborg.

SKA UTVÄRDERAS EFTER LÄNGRE TID

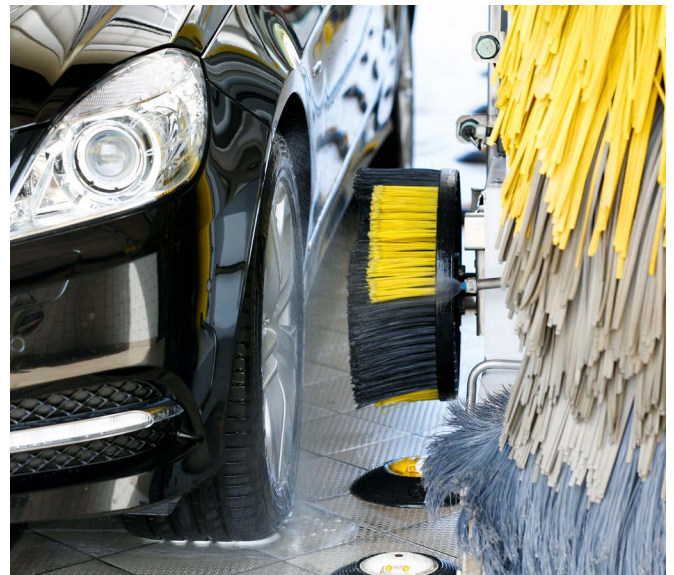
Även om resultaten som uppnåtts i Göteborg redan liknar dem från andra prov, till exempel i Lysekil och Uppsala, är det för tidigt att ge något slutomdöme. När det gäller ekonomi, kan man dock redan konstatera att en avancerad renovering med UV Elite kostar ungefär 200 kronor per kvadratmeter beroende på golvmaterial, lokalstorlek och status före rengöring. Det ska ställas mot byte av golvbeläggning som kostar minst 500 kronor per kvadratmeter, professionellt utfört. Vinsten av att renovering går så mycket fortare än golvbyte och därför gör lokalerna mer tillgängliga, har inte räknats in. Redan har man i Göteborg sparat mellan en halv och en miljon kronor med hjälp av den nya renoveringstekniken.

En viktig aspekt som vi måste beakta är den miljövinst man gör när befintliga golv kan användas under längre tid. Det kan också nämnas att de renoverade golvytorna sköts med samma metoder som ”vanliga” golv.

Vi ska återkomma med erfarenheter efter längre tid, men vill inte undanhålla informationen att det finns ny teknik som kan ge väsentligt bättre ekonomi för fastigheter med gamla golv. Om det hela visar sig gå åt skogen av någon anledning, som vi inte ser idag, ska vi också genast rapportera om detta. Bra resultat kräver lång utvärdering. Dåliga resultat kan man oftast få ganska snabbt. Ännu ser det bra ut.

Magnus Rönmark

MILJÖKLASSADE AV KEMIKALIESVEPET

Kärchers produktlinjer för fordonstvättar – för gör-det-själ- och automatstvättar för personbilar och tunga fordon – har godkänts och tagits med i *Naturskyddsföreningens* lista *Kemikaliesvepet*. Kemikaliesvepet underlättar för kom-muner, upphandlare och företag att köpa in bilvårdsprodukter med så liten miljöpåverkan som möjligt.

– Vi har som strategi att fortsatt få våra produkter granskade och registrerade på Kemikaliesvepet. Tjänsten underlättar för kommersiella fordonstvättar att följa *Miljöbalkens* hänsynsregler och urvalsprinciper för kemiska produkter på ett effektivt och transparent sätt. Kemikaliesvepet är ett viktigt led i att minska fordonstvättars miljöpåverkan och därmed en naturlig del av *Kärchers* miljö-

arbete, säger Kärchers vd Jonas Palmgren.

Bland andra finns följande av Kärcher fordonsvårdprodukter upptagna på Kemikaliesvepets lista: *CP 940, CP 930, RM 801, RM 803, RM 806, RM 811* och *RM 812*.

Kemikaliesvepet är från början ett projekt som startades av *Miljöförvaltningen* i *Göteborgs Stad* i början av 1990-talet med mål att lista miljöanpassade bilvårdsprodukter. Projektet har övertagits av *Naturskyddsföreningen*. För att bli godkänd för Kemikaliesvepet krävs det bland annat att alla ingående komponenter i fordonsvårdsmedel är biologiskt lätt nedbrytbara och att de inte är toxiska. Kemikaliegranskningen utförs av utomstående konsultfirmor som är godkända av *Naturskyddsföreningen*. ■

HANDTVÄTT – EN ENKEL SAK?

Att tvätta händerna är något vi förutsätter att alla gör, men många tvättar dem inte tillräckligt länge och vissa tvättar dem enligt undersökningar faktiskt inte alls. Här är fem vanliga misstag vi gör enligt *Health Magazine* som kan vara bra att tänka på och undvika.

- *Att hoppa över att tvätta händerna någon gång ibland*
Även om man inte varit inne på toaletten länge får man med sig sina egna och andras bakterier därifrån.
- *Att inte använda tvål*
Tvålen förmåga att lösa upp fett får bakterier och virus att effektivt släppa från huden och lättare kunna sköljas av.

- *Att inte tvätta händerna tillräckligt länge*
Man måste skrubba hela händerna i 20–30 sekunder, oavsida, handflata och mellan fingrarna för att få dem riktigt rena.
- *Att inte torka händerna ordentligt*
Blöta händer sprider bakterier i större utsträckning än torra.
- *Att röra vid saker direkt efter tvätt*
Redan innan man gått ut ur badrummet är det många som lyckas röra vid en spolknapp eller en vattenkran och på så sätt fånga upp nya bakterier. ■